

PERŽVALGA.

— Petropilės Lietuvių ir Žemaičių labdarių draugija, „sako „Kraj“, jau gerokai esanti prakutusi, turinti izde daugiau kaip 9 tukst. rublių. Tikrai per perėjusį metą į izdą įėjo 3,326 rub. labdarystės mieriams ir 3,431 rublis statomam draugijos namui. Bėgyje metų atsišaukė pašalpos reikalaujant net 177 ypatos. Jau nuomenei besimokinančiai augštesniose ir vidurinėse įstaigose išduota įsirašymui ir užsilaiikymui 775 rb.

— Vilniaus vyskupas E. Ropp prisakė, idant visose mokyklėse mokiniai—katalikai atkalbėdami paprastas maldas prieš mokslą pridėtų dar tam tikrą maldelę apie pergalę caro kareivių ant „neprietelių“. — Gera tam ruskiui, kad jis visur dar turi „tėvynės“ apgynejus. Na, o daug yr sakančių dar, kad katalikų tikyba esanti kosmopolitiška (visasvietinė), neturinti nieko bendro su jokiomis tautystėms. Argi vyskupas Ropp neparodo savo prisirišimo prie „tėvynės“, kad prisako už ją melsties, už tą „tėvynę“, kuri prarijo kelesdešimtis mažesnių tautų, o po draug ir mūsų mielą tėvynę Lietuvą?

— Naktį 18 rugp. iš Vytebsko išvažiavo 20 vežimų, prikrautų visokiais tavorais. Vos tik išvažiavus jims plentu už miesto rogakos, išsoko iš visų pusių banda plėšikų apsiginklavusių štangomis, geležies lazdoms ir akmenimis iki 30 vyrų ir visus važnyčias išvaikė, o vieną užmušė. Gyventojai, nors girdejo šaukimąsi ant pagalbos, tačiau nieks neatbėgo, bet dar pabugę užsisklاندė kiekiau duris ir langus. Plėšikus vėliaus kai—kelis areštavojo. Jie yra aplinkiniai starovierai, žinomi gerai vagis.

— Paliepimu Kauno vysku po Palliulionio tapo surinkta Raudonamjam Kryžiui 9,000

rub., kurie pinigai ir tapo perduoti vietiniam gubernatoriui, dėl persiuntimo į R. K. komitetą. — Kodėl nėra teip stroptiai aukos renkamos dėl šimtų pavargėlių, nematančių per mėnesius kashio duonos? Raudonąjį Kryžių tešelpia piniguočiai, už kurių reikalus mūsų broliai lieja kraują ir guldo galvas.

— Caro manifestais jeigu kas gali širdingai apsidžiaugti, tai tikrai vagis. Iš Juzintų (Kauno gub.) apielinkės mums rašo, kad tuoj po sugrįžimo išleistų iš kalėjimų vagių, toje apygardoje per vieną sanvaitę pavogta tapo apie 20 arklių. „Kraj“ teipgi rašo, jog visais panemuniais baisiai pasididino skaitlius vagysčių. Tankiai pavogtiems arkliams vagis nupa tikrai skurą. Gubernijose Vilniaus, Vytebsko ir Mogilėvos statistika vagysčių auga milžiniškoms skaitlinėms. Tai vis liudija, kad po caro valdzia Lietuva kaskart eina žemyu—ekonomiškai ir doriškai.

— Vilniuje uždėjo pasenusiems artistams ir muzikams prieglaudą. Ta institucija esti po globa keletu Lietuvos magistratų ir didžponių.

— „Siev. Zap. Slovo“ ragina lenkus, kad pasirupintų pristatyti į Vilniaus viešą skaityklę daugesnį raštų, ypatinagai raštų iš Lietuvos istorijos, jos buities, tautystės, kultūros, apšvietos. — Klausimas, kodėl mirėtas laikraštis, nors kartais dar buvo laikomas už teisingesnį lietuvių liukui, dabar jau nenori visai užtėmyti lietuviškos literatūros, kad jos vieton kviečia kultūrą lenkišką? Rasi bene bus tame kaltės ir mūsų pačių, kad nepasinaudojome nė leidimu spaudos įspriauti knygynan cenzura leidžiamų raštų?... Tai labai svarbus dalykas, o menkai kas juom tesirupina.

— Kuomet kitur valdzios teikia savo valdiniam apšvietimą statydama mokslaines ir glo-

bėdama laisvą, grynai mokslišką rašliavą, tai Rusija tą atlieka su pagelba... „knuto“ ir kalėjimų. Paziurėkim tik į nelaimingą Lietuvą. Ten kas miestas ir miestelis turi bent po kelis milžiniškus kalėjimus. Ir visi jie pilni doriškai sužeistų žmonių, kurie jau iš ten išeina tikri dvasios elgėtos! „Ukininko“ korespondentas rašo iš Vilniaus, kad ten valdzia stato vieną labai didelį kalėjimą, ant keturių gyvenimų. Jis, sako, baisiai išrodo, o dar baisenis dalykas, kad jame žėdnas kalinis turės vienui—vienas kentėti. Pagaliaus kalėjimo cerkvėje teip yra pritaistyta, kad suvaryti kaliniai ant maldų nematys viens kito. Kiek ten pereis nelaimingų mūsų brolių! Kiek tai bus suardyta sveikatų, užmušta gyvasčių, išlieta asarų — kas gal apsakyti? Nebereikalo „U.“ korespondentas, priminęs kad čia kaliniai sėdės lig sudo ir po sudo, sušunka: „štai kokią katorgą pastatė maskoliai mūsų mieste!... Baisūs urvai! Jei tokiame urve žmogus ištūrės metus, antrus — bus stebuklas, nes tur—but greičiaus galės užtrokšti“.

— „Lietuva“ patalpino žinutę iš Lietuvos, kur sako jog ten susitvėrė panaši Tėv. Myl. Dr—stei bendrovė „Augmuo“. Jo uždavinys — išleidinėti mokslingai—progressyviško turinio raštus. Žėdnas sąnarys turi šias prievoles: 1) moka 3 rub. per metus (6 markes 1½ dolerio); 2) renka aukas ir didina dr—ės turtą; 3) rupinas dr—stei suteikti tam tikrus raštus. Visame kame „Augmuo“ panėši į T. M. D., ir pagaliaus jis nusprėdęs kreipties prie T. M. D., kad susivienyti todviems dr—stėms į kruvą. —

— „Iskra“ rašo, kad išsiųstas į šiaurinį Rusijos kraštą lietuvis Valiukevyčius, laimingai sau iš Onegos rugpiutės mėnesįj pabėgo.

Isz Lietuvos.

Alvitas, Suvalkų gub.

Alvitas, tai garsingas plėšoj apygardėj savo atlaisais ir stebuklais š. Onos. Ant atlaisų prieina, privaziuoja ne tik visos Suvalkų gubernijos daugybė dievuočių ir vagių, pirklių ir pardavėjų, bet atsidangina jų net ir iš aplinkinių gubernijų. Alvito „tėveliams“ tai puikus grobis nuo stebuklingo paveiklo š. Onos, ant kurio dievuočiai daugybę visokio menciaus aukų prikrauja. Apie tų stebuklų apturėjimą daugybė visokių mytų ir legendų pasakojama, kurioms reikia labai tamsaus žmogaus, kad tikėtų.

Šimet iš vakaro labai daug priėjo ir privaziavo į Alvitą žmonių. Buvo gana dailus oras. Bet naktį smarkiai palijo, per tai atlaininikus stebuklingai permerkė! Ant rytojaus buvo grazi diena, ir atlaininikai galėjo nuraminti savo širdis prieš auksu bei sidabru apipuoštą paveiklą š. Onos. Pinigai ant altoriaus birte biro, teip kad keletas badikorių vos spėjo rinkti. Daugumas net apsiverkė: — prisigriudžia prie altoriaus, gribst už kišenės, kad išitraukt pinigą dėl aukos, ir... nė kišenės, nė pinigų; su visu labu nupiauta viskas... Mat stebuklingoj vietoj, stebuklingi ir vagis.

Tris davatkėles, dručiai prispaustos prie sienos, aplėpo, ir viena iš jų, nežiurint į rupestingiausį gelbėjimą, stebuklingai nukeliavo į „amžiną karalystę“. Kitas dvi vos gyvas, parvezė namon.

Tulas girtuoklis, bekrepe sidamas, parvirto ant turgavietės, ir kepšo: subėgo dievuočių, davatkų; vieni vandenį šaltą ant vargšo liejo, kita davatka atnešus žvakę uždegė; vėl kokia ten mergelė nubėgo kunigą pašaukti, kad prirengtų į „amžiną kelionę“. Pukšt..

ir prasimušė girtuokliui per burną degtinės su alum skystimas, pasmirdo aplinkui, kad net visi dievuočiai ir davatkos nubėgiojo. Girtuoklis, išsivėmęs, nusvyravo vėl ant mani polės kiemo.

Tai vyručiai stebuklai!

Tuli rado pamesta raudonų laiškelių, kuriuose apie karės niekingumą aiškino. O kas dar dyviniau: kad visai netikėtai dievuočius šmakšt ranką į kišenę, ir stebuklai... pilna popierių; paskaito, ir dar stebuklingiau: apie valdžios šunybes ir kunigų nedorybes; jauni su noru skaito, bet seniai, tai purškia, kaip katinai, aut tokių „notangarių“, kurie drįsta šventoje vietoje taip daryti. Jau kad stebuklinga vieta, tai dar stebuklingesni stebuklai. *Skaitikas.*

Senapilė, Suvalkų gub.

Tautiška šventė, 21-metinės sukaktuvės „Aušros“, kaip pernai taip ir šįmet tapo iškilmingai apvaikštinėta. Papuoštas buvo kapas a. a. Petro Armino, bet šįmet uždėjo vainiką nekurius lietuvaitės-inteligen-tės iš gyvų kvietkų ir arzuolo lapų, kaip žymę garbės narsiam „Aušros“ dainiui. Kapą atlanke kai kurie lietuviai, bet ne taip kaip pernai visi drauge, tik kaip katram laikas daleido. Paskui vakare susirinkom vienam ukininko būte ir rimtai pasikalbėjom apie savo reikalus ir aiškinom svarbesnius reikalus mūsų tautiško gyvenimo. Apsvarstyta buvo, tarp ko kito, šie reikalai:

- 1) Kalba apie bėgį pereitų metų;
- 2) apie naudą vakarų, tautiškų švenčių, ir kitų naudingų susirinkimų;
- 3) apie lipdymą atsišaukimų, jų naudą, ir priešų;
- 4) apie meilę tėvynės, jos vargus ir priešus;
- 5) judėjimas lietuvių pereito 19-to amžiaus;
- 6) apie atsiradimą „Aušros“,

„Varpo“, „Ukininko“ ir mirtį jo (keno mirtį, ar „Ukininko“? R.).

7) apie leidimą spaudos nuogudų valdžios;

8) apie šnipukus, judošius, policiją ir kitus išdavėjus.

Barzdinėlio Brolis.

— Senapilės gimnazijoje dė direktorius ir mokytojai apribavimą skaitliaus neturtėlių šiokiu budu. Pirmiaus kiekvienas mokytinis augštesnių klasių, pradedant nuo V. galėjo užsidirbti ant mokslo repeticijoms, t. y. pamokini-mais kitų. Per tai ir galėdavo įgyt gimnazijos mokslą. Paskui gavę stipendijas, pabaig-davo tą mokslą universitete, kurį mokslą mes turime vadinti apšvietimu. Bet dabar kiekvienas norintis mokytis už pinig-us kitus, tur duot prašymą į pedagogišką gimnazijos rodą. O ji, žinodama kaip jai geriaus, kitiems ir uždraudžia. Labiausia tą atsakymą apturi ne turtėliai, ant kurių turi valdžia akį. — O vis tai kad mes, proletarijai, negautume apšvietimo, ir nerėikalautume nuo gudų kitokių tiesų, ir ne aiškintume kitiem jų žabangus!

Žvalgas.

Užpaliai, Kauno gub.

Ši parapija yra ne maža, turi apie 700 ukininkų, kurie beveik visi gana dailiai gyvena. Arklius užlaiko didelius, bandą teipgi augina iš didžiųjų gyvulių veislės. Žemė derli ir ukininkai pasiturintis. Bažnyčią gražią pastatė, ir pinigų tam nestigo. Viskas būtų gražu ir malonū, kad tik ne tamsybė! Apšvietimas tarpe užpalėnų pamestas žemiau visų gyvenimo reikalų. Nors jaunieji kunigai — pirmiau buvęs Vasiliauskas ir dabartinis Razumas — kiek tiek apšvietimą ir neva platino — mokino jaunimą dainuoti, dalinėjo knygutes, — bet tas viskas yra tik lašu jurėse tamsybės. Sodžiai: Kišunų, Vigėlių, Na-

svaičių, Nasvaitėlių ir visas tas kampas parapijos nėra matę savo akimis jokios lietuviškos knygutės nė laikraščio. Ne vien kad jie jau nesišviečia moksle, bet jie užsalę ir tikėjime: šventadienius praleidžia sueidami į kruvas, kur lošia kortoms, geria degtinę ir tt. Naminių drapanų jie nemėgsta nešioti, vis pirktinius. Barzdų neskuta, ir nešioja ilgus plaukus. Teip, kad net visi aplinkiniai išjuokdami vadina tų apielinkių gyventojus „kaukaziečiais“. Ir ištikrųjų jie neužsipelno geresnio vardo. Teko man buti sodžioje Vigėlių ant „zekvijų“, kur žmonės pagrižę iš bažnyčios, giedojo ir šaukė giesmes už šveistainėje esančias dušes; bet po žėdnos giesmes pravadyrius uždavinėjo storu basu, *ruskai*, kalbėti poterius: „zatakaju i takuju familiju“ (uz tokią ir tokią šeimyną)! Paskui kalbėjo jau jis pats garsiai „Ojcie nas“ ir „Sdrovas Marja“ ir kiti mokytesni paskui jį sekė. Kurie teip nemokėjo, tai tie jau labai tylom švakzdėjo lietuviškai... Žėdna tokia malda užsibaigė šauniais sudaužymais stiklų. — Broliai, broliai! Jeigu jau jūs iš gero noro virstate į burliokus, tai mums nebėra kaip ir bekalinti maskolių valdžią. Matyt kad jūs, mes ir mūsų vadovai, visi akiai einame į valdžios mašą... *A. D. Kariukas.*

Liverpool, Anglija.

Labai mažai mes ką težinome apie mūsų vientaučius, užbruktus likimo į šitą pamarinį Anglijos miestą. Laikraštis „Naprzód“ patalpino žinutę nuo savo korespondento, esančio Liverpollyje, kurioje yra truputis paminėta ir apie išėivius lietuvius, ir sekdami taja korespondencija mes pasistengiame pažindinti mūsų skaitytojus nors toms trumpoms žinutėms. Teip, koresponden-

tas augščiau privesto laikraščio sako, kad Liverpollyje esanti dikta, net susidedanti iš 3,695 ypatų lenkiškai-lietuviška sėdyba, kurie visi užsiima įvairiuose fabrikuose, kaip prasti darbininkai, kartais tai dailydinčiose, tai rubsiuvinčiose, tai cukraus rafinerijose. Toliaus korespondentas sako, kad, neveizint į tokį apstų jų skaitlių, nėra tarp jų jokios dvasiškos gyvybės, nėra nieko, kas juos rištų su savo apleista tėvyne. Išimant neseniai susitvėrusią lenkiškai-lietuvišką tautiško universiteto draugiją, vienatinis jų vienijimos yra tai mažytė bažnytėlė su kunigu anglu (vadinasi Yons), kuris kalba truputį lietuviškai, o dar menčiau lenkiškai. (Ir visai pertai nėra dyvo, kad tie žmonelės pamitšo savo gimtinę ir kuomi beėsa, jei jie vietoj ką rupinties apie savo tautiškus ir ekonomiškus reikalus, pasirupino susijieškoti tą, kas suglabotų jų pinigėlius. Kunigui angliui juk lietuvių ar lenkų tautystė tiek tegali rupėti, kiek kiekvienam iš mūsų kyniečio poteriai. Jis prasimokino juos paspaviedti, pasakyti „kuik duosi?“ ir to jam pakaks. O ką nukentės jų tautiška dvase, ir kad jie su laiku visai doriškai numirs, jam ne galvoj. Juk katalikų tikyba to tik ir nori — ir tame ji netoli nuo socializmo, jei ji neperdaug interesuotūsi materijališka puse — kad visi paliktų kosmopolitais). Neturi jie jokios mokyklėlės, nors vaikų visi turi aibes, kurie visi virsta į angelus; neturi jie nė knygyno nė skaityklės, kur galėtų sau susirinkti ir pasidrutinti tautiškume. — 21 rugp. atsibuvo pirmas lietuviškai-lenkiškai-zydiškas susirinkimas, surengtas per augščiau minėtą organizaciją, ant kurio pribuvo apie 700 ypatų.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Amerika. Tapo atšauktas iš Peterburgo amerikoniškas pasiuntinys, McKormick, kuris menama jog yra iškirtęs kokią „štuką“ Dėdės Samo politikoje. Vienok Washingtono valdžios tą akiliai nuo visuomenės akių užslėpė.

Užsibaigė Bostono tarptautiškas parlamentariškų taikadarių kongresas. Ateinančiuose metuose toks kongresas bus sušauktas Luzerne, Šveicarijoje. Tarp kitų svarbesnių kongreso nutarimų, reikia paminėti rezoliuciją atšaukti prieš Rusijos caro ir Japonijos mikado, idant tiejie užbaigtų karę pasiduodami tarptautiskam arbitracijos sudui, bei ištirti reikalus laisvų Kongo valstijų, kur tebesmarkauja Belgijos valdžia.

Arabija. Praneša iš Adeno, jog kitas pasiut—Mula ten atsirado. Jis paeina iš Somali apielinkių. Su keliais šimtais savo sebrų atsibrovė į apgyventas vietas per gentą Oga dain, 600 tenbūvių išmušė ir sugrobė nuo jų daugybę kupranugarių ir avių.

Anglija. Liverpolije, laikant angliškosios bažnyčios dvasiškių kongresą, įvyko šioks incidentas. Prasidėjus kongresui visi vyskupai ir kunigai išėjo su iškilminga procesija iš salės į katedrą; bet pirma to buvo surengta per Wyklefo pasekejus apščios demonstracijos kalbomis ir anti-ritualistiskais raštais. Taigi, vos prasidėjus procesijai, pasklido nuo gatvių šauksmai: „šalin su kunigijai!“, „oh, at-eik kitas Luterė!“. Arcivyskupas York, svarbi figura, rankoj nešinas didelį sidabrinį križių, išėjo priešai ergelninkus; bet tie nesiliovė kelti trukšmo, keikė ir klykė: „priegavikai!“ „šalin nuo gatvių, popai!“ „siųskite juos visus į Romą!“ Visa procesija buvo

nulydėta keiksmiais ir išjuokiančiais švilpimais. Neatsitiko tik susikabinimo delto. Jų apsti policija atskubėjo į tą tarpą, kuri išsergėjo net ir visą kongresą.

Afrika. Italijos valdžia tu la laiką atgal buvo pasiuntusi į Kongo valstijas savo diplomata, nekuri Baccatį dėl išsiteravimo, ar negalima būtų ten įsteigti itališkų laukininkų sėdybas. Vos tik pribuvus Baccari, tuojaus buvo pasikėsini-mas vietinių valdžių jį nunuodyti; išsigelbėjo tik dėka tam, kad jis pats buvo daktaras, ir sumaniai priėmė prieš nuodus antidotą. Paskiaus vėl valdžios buvo bandę jį uždaryti į beprotnamį, kaipo lunatiką. Vos ant galo vargšas paspruko Italijon, apskundęs vienok vietinį generalgubernatorių dviejuose kriminališkuose prasižengimuose.

Pietvakarinėje Aprikoje. Portugalijos kolonijose eina baisios imtynės tarpe portugaliskos kariumenės ir tenzemiečių, gentės cuanhamas. Iš 498 pasiųstų per Portugalijos valdžią kareivių 254 jų užmušta ar sužeista. Lizbone didelis sujudimas. Cuanhamas sukilo nusiziurėję į savo kaimynus hereros, kurie drąsiai stengiasi numesti vokiečių jungą. Vokietija ketinanti išsiųsti 8,000 kareivių, ant hererių kaklo.

Ispanija. Čionai nuo senų laikų buvo įsikerejęs paprotys leisti badynių jaučius šventadieniais. Tas paprotys, matyti kaip varstosi sau šonus ir išteka kraujais biedni gyvuliai, paerzinami įkaitintoms geležims, išpauną tiesiok opgirdydavo, kaip kad kynietį apijumas arba amerikoną matyti bokserius. Taigi dabargi, po įtekme įtuto sociališku reformų tapo užginta rengti šventadieniais tokias badynes, ir menama, kad jos visuotinai turės nupulti.

Rusija. Tapęs ministru, kunigaikštis Sviatopolk—Mirsky išvarė 90 gerai apmokamų šni-

pų, kurie pirmiaus buvo nusamdyti apsaugojimui ypatojo pirmtakuno, nedoro Pleves. Mat pasirodė, kad jie vistiek nieko naudos neatgabena.

KARĖ**Maskolijos su Japonija.**

Belaukiant rimto susidurimo tarpe Kuropatkinio ir Oyamo armijų kur apie Mukdeną, žinios praneša netikėtinas naujienas (nors jos paeina iš lupų maskoliškų autoritetų), butent kad Kuropatkinui pasisekė įgriebti svarbų strategišką punktą užimtą per japonus, minėtinai kalvas Bentsiaputz. Sulyg maskolių pasakojimų tas įvykę šiaip bene: japonai, apsidruti-nę gerai ant minėtų kalvų, buk praziurėję užimti vieną tarpkalnę, kuria tai klaida ir pasinaudoję maskoliai, umu laiku įsigriaudami per tą spragą į japonų priešakį kairiojo sparno ir staiga paleidami ugnę netiktai dikčiai sunaikinę japoniečių, bet privertę juos su savo vadu Kuroki atsitraukti tolyn Liaoyango linkon. Tačiau Londono diplomatai, kaip paprastai, ne tiktai kad čia nepaskaito už japonų prakišimą, bet jiesako dar, kad tame yra slapti japonų strategiškai plianai, kurie tyčia masina maskolius į lygesnes vietas, idant paskiaus juos priverti prie mušio pirmiaus negu pribus naujoji armija. Kaip pavyzdį tokios pat taktikos nurodo japonų pasielgimą pirm kovos po Vafangow, kada jie neva atsitraukdamigero-kai suviliojo maskolius ir smarkiai sumušė. Arba vėl mušyje ant kalynų Motien Pass teipgi jie išlošė vien per gudrą nudavimą bėgimo atgal. O Kuropatkin taja menama pergale esąs visiškai apsvaigęs, ir pasirengęs paskui japonus vyti. Jis padaręs peržvalgą savo armijos ir radęs, kad ji esanti daug skaitlingesnė už Kuroki ir

Oyamo armijas, ir tomis žiniomis karštoje kalboje pasidalinęs su kareiviais, kurie turėdami ant pečių po 100 suviršų svarų amunicijos, šaukė buk: „urą, už carą! urą Kuropatkin!“ Ir dabar jau esą rengiama spausti japonai iš Mandziurijos. Bet kadangi šie turi užėmę perdėm iki Liaoyango visus geresnius kelius, tai nuspręsta eiti šonais, per laukus, kuris projektas bus lengvai išpildomas dėka pradziuvosioms Mandziurijos dirvoms.

Apie Porto Arthuro likimą tiek teyra žinoma, kad jis yra beveik iš visų pusių užbliokiuotas per laivus Togo, ir kad japonai saugiai daboja ant ateinančių į portus laivų, kurių jokia būdu į Portą Arthuro nebeįleidžia. Šioms dienoms atplaukė keletas pirkliskų laivų iš Anglijos, vežini dėžutėse suplaktą mėsą ir šep jau augmenų valgomus produktus, ką jie taikstosi įvežti į apgultą maskolių ganizoną, bet budri Togo akis užkirto jiems kelią. — Kaslink Baltiko laivynės, tai paskalos, buk ji tuoju išplauks į Azijos vandenį, nutilo. Reikia manyti, kad ji vargiai kada bus išleista.

Dalis darbu.

¶ GREENSVILLE, PA. Shelby plieno kompanijos ir National Tube Co. ištovėję dykos tulą laiką, dabar vėla atsidadė, ir priėmė darban augščiau 500 žmonių.

¶ FALL RIVER, MASS. Bandymai padaryti sątaikas tarpe medvilnės verpėjų ir jų darb-davių neįvyko. Dabar verpėjai sako, kad neis tolei dirbti, kol kompanijos sutiks netiktai atšaukti sumažinimą mokesčių — dėlei ko iškilo ir strai-kas, — bet ir nusilenks ant jų reikalavimo, kad ant dienos tereikėtų suverpti tik aštuoni kuodai.

¶ PITTSBURG, PA. Monogahela dirbtuvė vėl atsidadė,

kur gaus darbo nemažas skait-
lius žmonių.

☞ CAMDEN, N. J. 3 spalinio
čia sudegė didelė žemės paklo-
džių dirbtuvė, kur gaisras pa-
darė bledies nuo \$100,000 ir
paliko netoli 500 žmonių be
darbo.

☞ INDIANAPOLIS, IND. Čia
atsibuvo susirinkimas visų
augštesnių viršininkų angleka-
sių unijos, tarpe kurių buvo ir
J. Mitchelis, dėl apsvarsty-
mo, ką padaryti su neseniai
iškilusiu pietinėj pusėj Kolo-
rados anglekasių straiku, kur
suviršu 3,000 žmonių straikuo-
ja. Rezultatai dar nežinomi.

☞ MIDDLEBORO, MASS. Čia
sudegė Walken et Wilde kur-
pių šapa, kur netoli 200 žmo-
nių turėjo nuolatinį darbą.

☞ PHILADELPHIA, Pa. Ant
atsibuvusios čia tinkavotojų
konvencijos nutarta išaukti
visu pamariu iki New Yorko
straiką vietose, kur eina dar-
bai po priežiūra Building Tra-
des Employers' Ass-n. Phila-
delphijos unijos šaka nuo
straiko atsiskė, taigi ji tapo
iš unijos išbraukta.

☞ NEW YORK. Sustraika-
vus Brooklyno kiemuose ak-
mens tašytojams budavotojų
straikas vėla atsigavo. Sus-
tapdė daugelį budavonių.

☞ BOSTON, MASS. Du vaz-
nyčios, areštuoti už užpuolimą
ant skebsų gavo sunkų kalė-
jinį.

Isz Amerikos.

Vardas išteisinio
nuodėmė.

Daug vietų yra užginta grei-
tai važinėti po miestą su auto-
mobyliais, dėlto kad įsileidę į
begtynes sportmenai, tankiai
suvažinėja pėsčius žmones. Pa-
siremiant ant tokių tiesų tapė
nubaustas 25 dol. koros angli-
škos ambasados sekretorius
Gurney, Lenox, Mass. Bet
Gurney atsisaukė į Washing-
toną, reikalaujamas sugrąžinti
jam pinigų atgal, nes mat sve-

timų ambasadų viršininkai ne
pripažįsta ant savęs tiesų tos
šalies, kurioje gyvena. Taigi
bauda umai tapė sugrąžinta,
ir tapė iš Washingtono paliep-
ta teisdariui, kurs kaltininką
baudė, kad paduotų išsiteisi-
nimą. Šis sako, kad jeigu kas
šalies tiesas laužo, tai jis vis-
 tiek užsipelno bausmę, kas jis
nebutų. Vienok Washingtono
galvočiai su juom nesutinka.

Už nepagudonę.
St. Louis, Mo., policijos vir-
šininkas nubaudė dešimčia do-
lerių policmoną Whalen, už tai,
kad tas neleido moteriškiai at-
sisėst ant savo vietos važiuojant
gatvekarais.

Ugis išdarbystės.

Statistikos biuras parodo,
kad Amerikos išdarbystė ir
pramonė daug augščiau viršy-
ja tokias Anglijos, Vokietijos
ir Prancuzijos. Teip, nuo 1888
iki 1903 m. Amerikos indus-
trija išnešė abelnam skaitliu-
je iki \$5,932,000,000, tuomtarpu
per tą patį laiką sudėjus visas
tris augščiau minėtas šalis, jų
pramonė tesilygina keturiems
bilijonams. Didžiausis ugis yra
medvilnės, geležies, rudos ir
anglių industrijoje... na, ir
kokio desėtko milijonierių ki-
šenėse.

Susipešė moteris —
80 istrėmė.

South Fork, Ky., moteriške
negrė susivaidijo su kokio ten
farmerio pačia, ir iš to pas-
kiaus išėjo tokios pasekmės,
kad baltieji 80 negrų su šau-
dyklėmis ir kirviais išvijo iš tų
apygardų.

Baisustvanas.

Las Vegas, N. M., iš čia pra-
neša, jog visas Rio Grand klp-
nis tapo užtvėntas pakilusių
upių vandeniu. Tvanas išardė
geležinkelius, tiltus, namus, o
mieste Watrous netiktai viską
paskandino, bet prigėrė net 12
žmogysčių. Kitus su valtimis
prisiirdami, troptininkai nu-
ėmiojo nuo stogų ir medžių.
Šimtai šeimynų likosi be pa-
stogės ir prastojo visą turtą.

Nors negirtą,
vienok areštavojo.

Turbūt visi jau žino apie
anąją moteriškę, Carrie Na-
tion, kuri su įnirtimu terori-
zuodavo salionus: įeina saliu-
nan, išdrasko salioninkui ir
gerėjams akis, išdauzo stiklus,
ir kitokių pridaro salione kla-
stų — vardan platinimo blaivy-
stės — kad paskiaus salionų
„bosai“ spiaudosi keles san-
vaites. Dabargi ta salionų ry-
kštė su kitoms trims draugėms
tapo areštuota Wichita, Kan.,
už išdauzymą langų tulu ver-
telgų namo, kuriuos jos pri-
ėmė už gertuvę.

Kuomet ir kokia tapo išleista pirmutinė lietuviška knyga?

Turiu apie tą klausimą net
iš penkių šaltinių žinias, kurios
vienok tarp savęs toli nesusi-
eina.

1). Olgerbrandto Enciklio-
pedija (senoji) paduoda, kad
pirmutinė liet. knyga yra tai
„Postillė“ Jono Brėtkuno
(protestoniško kunigo) išleista
1591 metuose. (Vienok tenpat
pasakyta: Jis (t. y. Brėtk.) yra
vertėju Biblijos — 1590 m. (!)).

2). Dr. Šliupas savo veika-
lėlyj „Lietuviškieji raštai ir
raštininkai“ rašo, kad tokia
knyga buvusi: „Klionė du-
šios į aną gyvenimą“, 1533 m.
išleista (Bet ar ji katalikiška,
ar protestantiška — nėra pa-
sakyta).

3). „Vil. Viestnik“ nuo
5 (18) geg. š. m. paduoda, kad
— 1547 m.

4). „Przegląd Katolicki“
rašo buk kunigas Mikalojus
Daukša išleides pirmutinę liet.
knygą — Ledesmos katekizmą
1595 m.

5). „Lietuva“, pranešdama
„Przegl. Katolickio“ paskel-
bimą, nuo savęs pridėda kabė-
se: „tame yra klaida, nes pir-
mutinė liet. knyga atspaudinta
1545 met.“ Bet kokia?

Iš to matyt, kad pas Šliupą,

musų literatūros istorija yra
seniausia; o „Przegl. Kat.“
daugiau už visus ją pajauni-
na. Bet ar šiaip, ar teip, tai
visgi mes neturime tvirto ats-
akymo ant viršų padėto klau-
simų, ir musų literatūros isto-
rijos pradžia ir po šiai dienai
lieka pusiau mytologiška, —
lygiai teip, kaip musų „politi-
kos“ arba „karių“ istorija, pvz.
mytas apie Vaidevutį ir k. O
tai labai nesmagu. Ir dyvai,
kad musų istorikai nė kiek ne-
pasistengė ikšiol plačiau tą
ukaną apšviesti. „Varpas“,
kurs rodos nė jokių klaidų
nemėgsta, vienok perspaudin-
damas „Vil. Viest.“ praneši-
mą, liuosai įsileidžia jo klaidą,
nepataisdamas jos. „Lietuva“
nurodydama „Prz. Kat.“ klai-
dą, pati padarė, turbūt, ne ma-
žesnę klaidą. Aš norėčia ti-
kėti Šliupui; bet kad jis išleis-
damas jau platesnį, taigi rim-
tesnį veikalėlį apie musų lite-
ratūros istoriją, paduodamas
žinią apie pirmutinę liet. kny-
gą, nesukritikavo kitų „istori-
kų“ ir neparodė jų tame daly-
ke klaidingumo, tai mes ir juo
negalime tikėt. O tai vienok
karštas reikalas mums lietu-
viams apie tai žinoti, — daug
karštesnis, negu apie Vaide-
vučius, net Keistučius ir Vy-
tautus... Karalių ir karių is-
torija neturi jokios ateities, ir
šiada-tada ją patiks kryžis:
sustos ji storn augus. Lite-
ratūros-gi istorija turi plačią
ir šviesią ateitį. Ir tik ačių
literaturai, žmonės išnoko, o
kurie dar n'ismoko, tai išmoks,
patįs valdytis, be jokių kara-
lių, be jokių despotų, o pertai
ir gyventi laimingai, be krū-
vinų karių... Be abejonės,
literatūros (ir abelnai — kultu-
ros) istorija nuveiks, nuvers
nuo sosto šios dienos istoriją
t. y. karių istoriją. — Dėlto
tai labai yra geistina ir reika-
linga, kad musų tautiečiai,
kurie gali, pasidarbuotų dėl
literatūros (ir kultūros) isto-

rijos, vietoj rašyti ukanotoje dienoje, kur lietuvių senovėje gyventa. Tokią istoriją, kiek galint moksliskai (t. y. nuosekliai ir aiškiai) parašytą, aš gatavas išmainyti ant visų „trumpų“ ir „ilgų“ mūsų istorijų, arba „vistorijų“... pasilikčia gal tikrai Daukanto „Buda“, kaip kulturišką senovės lietuvių istoriją...

Šaltkalvis.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Brockton, Mass. Darbai šiūom sykiu einasi vidutiniškai. Lietuvių čia yra diktas burelis, bet jie mažai tesirupina apie tautiškus darbus, retkarčiais tik parengia kokį susirinkimą ar prakalbas. Keletas metų atgal čia susitvėrė bažnytinė šv. Roko draugystė, bet ji rupinasi vien apie atlikimą ausinės, pagelba susirgusiam ir posmertine; apie tautiškus gi darbus jai nekait. Neseniai teipgi susitvėrė Ukėsuų klubas, kurio mieris yra — platinti tarp lietuvių apšvietimą, parupinti ukėsiškas popieras ir duoti pagelbą susirgusiam. Yra teipat kuopelė tautiško Susivienijimo, bet sąnarių randas tik apie 7. Pirmą vietą čia užima girtuoklystė ir kazyravimas. Mažai tesiranda tokių kurie skaito laikraščius ir naudingas knygeles. Šiek tiek suprantantį žmogų apie tautiškus dalykus vadina bedieviu ir kiteip pravardžiuoja. Randasi čia ir lietuviška bažnyčia, bet dievmeldystę atlieka airių kunigas; buvo seniau čia ir lietuviškas kunigas, M. Plaušynaitis, bet kadangi vyrukas perdaug traukė degtinę ir kitus svaigalus, todėl parapijoje, susitarę išvijo lauk. Dabar girdėtis, kad jis atsiduręs net Plymouth, Pa. *) Jam

*) Męs girdejom, kad naujai pribuvęs Plymouth'an kunigas pasivadino save Geruliu, o ne Plaušynaičiu. Pasisakęs teipgi, kad neseniai esąs iš „krajaus“ ir kad aštriai kovosias su „bedieviais“. Ar-gi tai tas pats butų Plaušynaitis? R.

išėjus, pakilę pirmiaus nesutikimai tarp parapijonų, biskj pasiliovė. Rugsėjo 25 dieną atsibuvo čia prakalbos ir deklemacijos parengtos Ukėsuų Kliubo. Buvo kalbėtojai ir iš kitų miestų: pp. V. Kaunas, A. Baronaičiūtė ir L. Stačialauskiūtė iš Boston, Mass., ir p. M. Paltanavyčia iš Worcester, Mass. Prezidentas, V. J. Petkunas, atidaręs susirinkimą paaškindamierį ir meldė susirinkusius ramiai užsilaikyti. Pirmiausia kalbėjo V. Kaunas, paaškindamas mierius Susivienijimo ir ragindamas kiekvieną prie jo prigulėti; teipat nurodė vargingą mūsų darbininkų padėjimą. M. Paltanavyčią kalbėjo apie mūsų apsišvietimą ir ragino kiekvieną skaityti laikraščius ir naudingas knygeles, teipat prigulėti prie Tėvynės Myletojų Draugystės. J. Šimkevyčia kalbėjo išrodydamas blogus vaisius girtuoklystės ir kazyravimų. A. Baronaičiūtė ir L. Stačialauskiūtė deklemavojo eiles: „Kalėjimas“, „Lietuvos Nemunas“, „Slaviškos šalys“, „Neliukim broliai“ ir tt. Visi susirinkę buvo pilnai užgandinti, ką liudija gausus plojimas delnų; ir tie kurie lauke buvo, prolangus išsizioję klausėsi. Garbė ir padėka jums, broliai ir sesers, už atlankymą ir pasirupinimą apie mus. Ne išdils iš mus omenės jūsų geri zodžiai ir velijimai.

Buvęs ant susirinkimo.

East St. Louis, Ill. Mūsų klebonas B. Šlamas nori suorganizuoti lietuvišką šaką mėsininkų unijos, „Amalgamatad Meat Cuters and Butchers Workman of America, A. F. of L.“ Užmanymas butų geras, bet klausimas, ar seksis jį įvykdyti? Kad lietuviai, prigulėdami prie unijos, kur sveitintaučiai viską rėdo, tampa nuskriaudžiamais, taigi kun. Šlamas norėtų suorganizuoti lietuvišką unijos šaką, kad toji

dėl lietuvių turėtų savo komitetus ir visą savo ofisą. Todėl pereitą nedėdienį 25 rugs., užsakė bažnyčioje visus lietuvius, teip katalikus kaip ir protestonus susirinkti pas p. S. Joeį, dėl apsvarstymo to užmanymo; bet atėjo lietuvių visai mažai, ir tie patys pradėjo net su kun. S. bartis, tvirtindami, kad unija yra niekas, ir jie netik į lietuvišką, bet į nėjokią uniją daugiau nepri gulėse; bet visgi po ilgam aiškinimui, per nevalę pasisekė nors 30 ypatų privaryti paduoti savo vardus. Negalint nieko kito ant to susirinkimo nuveikti, tapo nutarta sušaukti kitą susirinkimą 9 spalnio ant kurio turbut vėl nedaugiausiai susirinks; o čia reikalinga busena visų mėsinyčiose dirbančių lietuvių darbininkų. Dėlei skirtumo visokių darbo šakų tose dirbtuvėse, ir išsisklaidymo lietuvių prie įvairių darbų, rodosi lietuvišką uniją uždėti, ne pavelyjimą uždėti nuo centrališko unijos komiteto negalima bus gauti; bet kun. Š. nori pasinaudoti iš nepasisekusių straikų, tikėdamos, jog mėsininkai, norėdami sudrutinti uniją, lietuviams tai įvelyse; bet apie tai galima paabejot. Vienok visgi gerai daro kun. Š. ragindamas šį tą bandyt. Neuzilgo pamatysime pasekmes. Tą pačią dieną, kada kun. Šlamas sušauks savo mitingą, bus susirinkimas S.L.A. 80-tos kuopos, Simano Daukanto Dr-tė, tik biskj anksčiau. Todėl akyva bus tuos susirinkimus kiekvienam lietuviui aplankyti.

Laumės Vairas.

Waterbury, Conn. P. Žiniunui. „Vienybės“ 40 n. p. Žiniunas net 4 metams praflinkus pataikė, — gal netiesetai — atsiminti, kad vienas iš tautiečių yra gavęs 4 dol. nuo republikonų partijos (Žiniunas matomai apsiriko, kad langi buvo gauta iš demokratško pu-

sės nuo žmogaus tuom laiku buvusio kandidatu ant senato), kurių buk niekur nepaskyręs. p. Žiniunas labai matyt yra akyvas vyras, kad tėmyja į abelnus reikalus. Tie 4 dol. tapė pavesti nupirkimui vainiko laidotuvėms velionio Griešio, ir prie tų 4 dol. J. T. pridėjo dar 4 dol. ir nupirko už 8 dol. vainiką dėl teisingo ir gero tėvynainio jaunystėje užbaigusio savo gyvenimą. Pirkimą vainiko gali pilnai paliudyti tautiečiai: K. Kazemėkas, A. Povilaika ir A. Kundrota. Tiesa, laidotuvių vainiko nors ir geram tautiečiui jis buvo suteiktas, negalima prie labai svarbaus priskaityti, vienok, prie tokių sąlygų, kokios laike velionio I. G. viešpatavo, minėtas vainikas su špaustu vardu, laidotuvėms ir velioniui pritaikytais zodžiais ne vienam geram tautiečiui širdį suramino. Todėl minėtam reikalui paaukavus ir dar savo 4 dol. pridėjus negalima ir nebuvo reikalo jų niekur „ištrubyti“; pertai ir p. Žiniunas tik į paviršį žiurdamas nepatėmyjo niekur pakvitavotų anų gautų nuo demokratų pusės žmogaus 4 dol.

Kad Žiniunas atsiminė po 4 metų žadėjimą paaukauti gautus pinigus, dyvai, kaip jis praleido nepašaukęs ant išsisteisinimo, gavusius pereitą rudenį nuo republikonų partijos 50 dol., kurių gavusieji, ne išskiriant nė p. Žiniuno, parsigabėnę keles bačkas raugalo ramino savo sauzinę, garbindami už pinigus ir alų, „išrinktuosius“.

Ar nepaaiškėtų viską apmatantis p. Žiniunas, ar ta nuodėmė dar iki šiol nebuvo nuplauta? *J. T.*

Boston, Mass. 27 rugs. vietinis lietuvių „Gedimino Kliubas“ buvo parengęs didelį susirinkimą su prakalboms, ant kurio susirinko daugybė žmonių teip, kad nebuvo pa-

skutiniams nė kur prisėsti. Kalbėtojai buvo užkviešti šie: vietinis klebonas kun. J. Žilinskas ir kun. Pėza; bet šis paskutinis vienok nebuvo. Pirmsėdis, F. Mockevyčia atidarė susirinkimą, paaiškina mas jo mierį ir perstatė kalbėtoją J. Bakutį, kurs savo iškalboje vien tik nurodinėjo apie mokymąsi poterių. Jo kalba, kaip matės, žmonėms nepatiko. Po jo buvo perstatyta susirinkimui jauna mergaitė Lilli Tačiulauskiutė, kuri padeklemavojo labai gražių eilučių. Ją klausytojai labai buvo užganėdinti, nes gražūs žodžiai žėdnam širdy išvadino malonų įspūdį. Trečias kalbėjo P. Latvinskas, kuris ragino žmones ristiės į dr-stes, griebties už pramonių; mesti šalin vaidus ir pravardžiavimos viens-kito kokiais ten bedieviais ar bevelniais. 4 deklekavojo jaunas vaikinys J. Murauckutis; jo žodžiai teipogi visiems patiko. Galiausia kalbėjo kun. Žilinskas. Jo kalba teipgi vis rėmėsi ant šilpimo savųjų, rėšimos į kuopas ir dailaus draugijoje sugyvenimo. Po prakalbų dar buvo surinkta tautiškiems reikalams \$11,00.

Vienas iš klausytojų.

Trenton, N. J. 3 ir 4 spalnio dieną amerikū socialistų kuopa parengė prakalbas, ant kurių buvo kalbėta, pirmą dien — prancūziškai, ir vokiškai, antrą dien — vien angliskai. Kalbėtojas, dailus, nedidelio ugio žmogelis, labai nupeikė socialistus, kurie rėšasi su tautyste ir su demokratais. Jis labai gražiai išklėstė socializmo atsiradimą, ugį, ir jo plėtojimąsi. Paminėjo su apgailistavimu jaunesnes tautas, kurios dar neseniai atbudo iš ekonomiško miego ir nesuspėjo medegiškai draug su kitomis šalimis pakilti. Tarp tokių tautų jis priskaitė ir Lietuvą. Išskaitė, kokios tau-

tos kokius turi ant socializmo dirvos darbininkus. Lietuviai sako turi savo darbštų vyrą Drą Šliupą. Pavardė kalbėtojo, bent teip ant programo buvo pasidavęs. — Rudolph Katz. *J. Šeštokas.*

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės.“

Guodotini Draugai:

Metas skubiai baigiasi; priartina laikas permaintyti T. M. D. centrališko komiteto nekuriuos višnininkus. Laikas paskirtas iki 27 lapkričio (November). Tėmykite, draugai! rezultatai turi būti prišiušti į rėdakeiją organo „V. L.“, vieną sanvaitę pirmiau; teip, kad 27 lapkričio galima butų galutinai suskaityti balsus. Tokiu budu dar paskui lieka mėnesio laikas per kurį jau galima viską gražiai perduoti naujam komitetui. Kad pagelbėti atminimą pereitų rinkimų čia paantrinu, kas buvo išrinkta ir ant kiek laiko: M. Paltanavyčia prezidentu (1 metų), A. Ramanauckas sekr. (ant 2 metų), p. Naujokas kasierium (ant 1 metų). Dr. J. T. Želvienė knyg. (ant 2 metų) J. O. Širvydas į Lit. Kom. (ant 3 metų). Taigi šimet parsieina mums rinkti prezidentą, kasierių ir vieną į literatišką komitetą. Draugai, nenorėkite, kad tie patįs pokelis metus tarnautų; permaina reikalinga dėl įgavimo naujų pajiegy. Tautiečiai, kurie bus perstatyti ant užėmimo vietos širdingai meldžiami neatsisakyti; darbas tas visiem mums vertas paremti, nes mės visi lygūs vaikai tėvynės Lietuvos. Apart višnininkų, kuriuos mus įstatai parodo, verta ir reikalinga turėti mums organizatorius, kuriems turėtų rūpėti vien naujų kuopų organizavimas, ir prižiurėt senas kuopas, kurios netekę vieno ar kelių karštesnių tautiečių,

povalei lms nykti. Kadangi visai mūsų reikalai turi tik laiškais buti veikiami, tai mės negalim apsidirbti su tiek pajiegy, kiek mės turim dabar, kad žinoti kiekvieną kuopą ir jos stovį.

Klausimas pavidimo mokslaeivių fondo „Aušrai“ turi buti nutartas, kokiu budu mės turim tą fondą pavesti. Ar pavesti ir nesikišti daugiau į „A.“ reikalus tik rinkti vėl pinigų? Ar mės reikalaujam, kad mės, t. y. Contr. Kom. T. M. D. galėtume rekomenduoti kandidatus ant mokslaeivių? Ar kad Central. Kom. T. M. D. žinotų visą stovį „Aušros“, žinotų kas yra šelpiama ir tt. Klausimas išleidimo Dr. J. Šliupo parašytos knygos angliškoje apie prispaudimą lietuvių per rusišką randą dabar vėl yra paduotas, ir bukite teip geri nusprėsti, ar išleisti susidėjus su S. L. L. ar ne? Tą knygą prigulėtų mums atspaudinti, kad parodyti visam svietui, kokius skausmus mūsų broliai ir mės patįs nukentėjom ir kenčiam. Pirmiau tiktai kelios kuopos balsavo ir kelios maloniai pritarė; dabar, kada visos turės susirinkimus, gal pasirodys kitoks rezultatas. Draugai, surėnkite susirinkimus visur ir paduokite rezultatus savo šeimų trumpai, kad neapsunkinti organo. Teipgi paskirkite ir organą ant kitų metų.

„Žemės istorija“ jau atspaus ta ir kuopoms pasiuntinėta. Deltogi, draugai visi rinkitės ant susirinkimų, pasiimti sau knygutes ir patarti rinkime komiteto bei svarstyme mūsų bėgačių reikalų.

Prez. T. M. D. *M. Paltanavičia.*

Praėjusiuose metuose guodotinos kuopos didesniu skaitliumi balsų išrinko mane ant trejų metų į centrališką T. M. D. literatišką komitetą. Bet kadangi aš dėlei mano sumenkimo sveikatoje ir dėlei

kitų svarbių kliučių negaliu su savo trupinėliais prisidėti prie to teip svarbaus ir kiltio darbo — gamtinimo raštų T. M. Dr-stei, — taigi beprisiartinant šiometiniams rinkimams višnininkų, maloniai melsčia garbingas kuopas išsirinkti į mano vietą kitą pavaduotoją.

Su guodone

J. O. Širvydas.

Nuo Tarptautiszko Socijalistu Kongreso Amsterdame.

(Tęsa.)

„Nedėlios ryto — skaitome ten, — 14 rugsėjo, erdioje ir gaidioje svetainėje Koncertinio Namu (Concertgebaw) Amsterdame, atsidarė tarptautiškas socialistų kongresas. Čia buvo beveik visas generališkas verpetas (štabas) šiolaikinio tarptautiško socializmo. Vokietiją perstatė Bebel, Kautsky, Klara Cetkin, Molkenbur, Statgagen ir keletas desėtkų kitų, daugiau ar mažiau žinomesnių perstatytojų politikiskų ir sindikališkų darbininkų organizacijų. Už Prancuzijos skuomės sėdėjo tarp kitų Ged, Vajan, Delori, Diubrei, Zores (Jaures), Brijan, Čiprijani, Renodel, Alleman; už Austrijos — Adler, Elenbogen, Pernerstorfer, Bredšneider; už Šveicarijos — Sigg, Rappen, Raimann, Snell, Mor. Toliaus figuravo Branting iš Šveicijos, Knudsen iš Danijos, Dašinsky iš Galicijos. Olandiją perstatė Van-Kol, Trelstro, Fligen, Anrieta Galst; Belgiją — Vanderveld, Anzeele, Fiurnemon; Angliją — Gaidmen, Belfort Baks, Makdonald ir Berns“. (Čia išnašoje randame paminėtus delegatus ir nuo pačios partijos rusų revoliucionierų: „Sekcija P. S. R. — partijós socialistų revoliucionierų — ant Amsterdamo kongreso turėjo išsyk 12 delegatų: E. Breškovska, F. Volkovsky, J. Gaidenin, V. Goc, N. Grigorovič,

A. Gros, E. Lazarev, O. Minor, J. Rubanovič, K. Tereškovič, E. Ustinov ir L. Šško. Jie turėjo 29 mandatus nuo komitetų ir mustų partijos kuopų ir 1 mandatą nuo Agrarų Soc. Lygos. Paskiaus prie sekcijos dar prisiglaudė atstovas latvių soc.-dem. sąjodos dr. Rolau".

„Reikia patėmyt, kad čia minėtas laikraštis aplenkia, tarp daugelio kitų, ir atstovus savo sėbrės, partijos rusų socialdemokratų. Tuom mat nori ignoruoti savo vientautę, su kuria ją veda baisią karę, smarkesnę negu su patim carizmu. V.)...—Naujiena kongrespi buvo dvi delegacijos: viena, japonų, perstatyta tik per vienintelį atstovą, Katajami, ir kita — partija rusų soc. revoliucionierių (augščiau prives ta jos delegacija. V.), pirmąsyk įžengusi į tarptautišką soc. kongresą kaipo skirta, pilnai išsidirbusi ir susikuopinusi frakcija rusiško socialistiško judėjimo.

Kas per skirtingumas ypatų, tendencijų, upų, kokia gausy bė revoliucijinių geismų, bet ir kokia vienybė galutinėje abelnoje linkmėj, kokia sutikimė meilės ir neapykantos! Ta vienybė apsiereiškė jau prie pat griebimosi kongreso už darbo — išsiveržė vienbalsiai skardus ir smarkus protestas prieš ruso-japonišką karę Tolymuose Rytuose. Toj pat minutoj, kada, galibut, dvi priešingos armijos užsiėmė buvo išnaikinimu viena-kitos, kur nors toli ant Mandžiurijos laukų, perstatytojai dviejų tautų delegatai dviejų darbininkiš kų luomų—Japonijos ir Rusijos — ištiesė viens-kitam rankas dėl zenklo meilės ir solidariškumo. Iš taškaregės burzuazų-nacijonalistų mokslo — veikmė „valstijinio prasižengim.“ ant kongreso apsiereiškė milžiniška, nebuvusia demonstracija naujo, socialistiško mokslo, naujo draugiškai-politiško idealo. Ir jokios Haagų

konferencijos, jokios pasaulio draugijos dar neįsigalėjo parodyti svetui tokio, užkerinčio savo doriška tyrybe, spindaučio paveiklo ateinančios galdynės tarptautiškos brolystės. Toje rimtoje minutoje revoliucijinio entuzijazmo viso kongreso apsiereiškė aiškiau, negu kada-nors, kokia gili bedugnė atsiverė tarpe dviejų besikaujančių svietų—seno, burzuazų ir naujo, socialistų. Jokių nebėgali buti tarpe jų tiltų, jokių išsilygimų ir kompromisų: bedugnė su žėdna diena darosi vis gilesnė ir pavojesnė...

Toks, atkartojame, buvo pirmutinis demonstratyviškas aktas Amsterdamo kongreso, pirmas didis išreiškimas suvienotos *valios* tarptautiško socializmo. Ta valia rado ir savo formalšką išreiškimą sekančioje, įneštoje prancuzų socialistais-revoliucionieriais ir vienbalsiai priimtoje per kongresą, rezoliucijoje:

„Imdami į atydą, kad sątaika ir solidariška veikmė darbininkų ir socialistų visų šalių pasirodo esanti tvirčiausi gvarancija abelnos taikos, — toje pat minutoje, kad carizmui grumoja vienkart karė ir revoliucija, kongresas siunčia savo brolišką pasveikinimą rusų ir japonų proletarijams, krintantiems aukomis pražangų kaip pinigucėjų, teip ir valdzios. Kongresas užkviečia socialistus ir darbininkus visų šalių visu vieku priešintis visokie-riopam platinimui karių“.

Tas pats traukimas į pusę revoliucijinės linkmės apsiereiškė ir užsiėmime kongreso klausimu apie tarptautišką su derinimą socialistiškos taktikos, t. y. klausime apie miniterijalizmą (užėmimą urėdiškų vietų po kapitalistšką dabartinę tvarką. V.) ir sąjodas su burzuazų partijomis. Komisijų darbas tame tarpe buvo savo budo „vynia“ viso kongreso, — jis patraukė pas save stambesnius protus tarptautiško soci

jalizmo ir kiltesnius oratorius (kalbininkus). Išėjiniu tašku komisijinių diskusijų tame klausime buvo Drezdeno rezoliucija, papeikianti, kaip žinome, visokias oportunistiškas (oportunistai — yra politišką pataikunų partija, kuri visuose savo darbuose laukia tikrai tada iš jos naudojas. Nors oportunistai laikosi neva liberališkai-sociališkų principų, bet dėlei savo tingumo veikmėse, yra partija dvasiškai numirusi V.) tendencijas (linkmės) dabartiniame socializme ir atmetanti visokias sąjodas su burzuazija. Visos smurčiausios, galima net sakyti, titaniškos pastangos Žores išteisingi savo poziciją (jis yra Prancuzijos ministru) ir išgelbėti oportunistų taktiką be pagailos susidaužė į bendrą balašą viso kongreso. (Čia ne pro šalį bus patėmyt, kad kongresas anaipol nenorėjo žengti prie atskalnystės ir neapykantos, nenorėjo nė atskirti nuo bažnyčios, nė išbraukti Žores ir jo partijos. Iš taškaregės kongreso Žores linkmė gali turėt savo balsą prancuzų ir tarptautiškame socializme, bet su išlyga prilaikymo socialistiškos disciplinos, t. y. laisvai apginant savo pažvalgas, bet savo darbuose pasiduodant sunki priimtiems nuosprendžiams tarptautiškų arba tautiškų — kiekvieno ribose jų pažinojimų — kongresų. Štai dėlko buvo vienbalsiai priimta rezoliucija, įnešta per Bebel, Kautsky, Ferri ir Vanderveld, kviečianti prie suvienijimo „ant dirvos įstatytų tarptautiškais kongresais principų“ visas dabar besivaidyjančias socialistų frakcijas, perstatydami dėl palengvinimo to suvienijimo tarpinukystę kaip tarptautiško socialistų biuro, teip ir socialistų partijų tų šalių, kur jau bujoja vienybė). Su paste bėtinu talentu ir su bangualia aistrybe (strast) apgy-

niavo jis, vienas prieš visus, kiekvieną žingsnį savo politikos, išskaitė jos ištaigas (vygody) ir visus galutinus rezultatus; nurodė ant ištikimus jos šansus artimoj ateitej; nuo apsigynimo pereidinėjo ant užpuolių, nepaprastai gūviai išnaudojo visas oportunistiškas nuodėmes vokiečių socialdemokratijos — bet o vai! išnaudojo tik dėl to, idant tuom pridengt dar didesnes oportunistiškas nuodėmes savo partijos; su įstabia gudrybe išstumė, pavydale rezervo, tą abelną, dėl oportunistų stovį, kad, girdi, tarptautišką socialistų kongresą neįsigali imperatyviškai spręst taktiškų klausimų žėdnos atskiros šalies, ir togidel neturi tiesos peikti arba atmesti tą arba kitą praktišką žingsnį kalbamos tautiškos organizacijos, ir labai turi but atsargus užbrėzdamas rėmus socializmo politikos. Žores, toliau, griebėsi gan mitrios nuorodos Rusijos linkui, pastatęs perspektyvą įsimašymo tarptautiško soc. kongreso apsprendime tokio grynai-tautiško ginčo, koks yra dabar vedamas „tarpe rusų teroristų pakraipos ir jos socialdemokrato priešginio Plechanov“. Atmušti tą Žores argumentą išpuolė ant dalies dr. Rubanovič, delegato partijos rusų soc.-revoliuc., kur jis apreiškė, kad mūsų partija visada yra gatava priimti ginčus ant byle kokio tarpt. kongreso apie sutiklumą arba nesutiklumą savo taktikos su abelnais socializmo principais; mėš persitikrinę, kad toks ginčas umai baigsis į mūsų naudą, ir paranka tame yra ta visuotina priejaušmė, kuriaja, nuo laikų Žmonių valios (Narodnaja Volia — buvo seniau tokia rusų Lyga, priešinga despotizmui. V.), buvo apsiaubta teroristiška kova tarpe priešakinių ir, ypatingai, socialistiškų rinkių visos Vakarinės Europos. Dr. Rubanovič priminė atsiliepi-

mus Markso ir Engelse apie terora, priminė ir žodžius Libknechto, kad jis budamas rusiškose apystovose pats but panaudojęs tuos kovos įrankius, kuriuos vartoja teip bauginantis Europos buržuazus rusų „Nihilistai“.

(Toliaus bus.)

Vargomatis.

Mano sapnas.

Aš sapnavau, kad aš buvau danguose. Mačiau ten buvo Rockefeller ir Gould, Vanderbilt ir Jim Hill, Morgan ir Baer et Co., visi ten jie šildėsi prie Dievo koklinių pečių. Pukiausi geležinkelių trukiai ir jurių laivai, apdailinti aukso ir purpurais kas trisdešimts sekuodžiai šniokštė į dangų stotis ir marių prieklaukas, atveždami visas gyvenimo reikmenis, o tukstantis karų, prikrautų aukso kasdiena įbraškėjo į dangiškus svirus, pavestus valdžiai višui minėtų industrijos karalių.

Jokio rankų darbo ten nebuvo reikalaujama. Visi iškroviniai ir kitkas buvo atliekama per milijonus dolerių kaštuojančias automatiškas mašinas.

Gausi upė alyvos plaukė iš Rockefellerio prieglobstos ir skambėjo ore aidas saldžiausios muzikos — visur — kur laimė grožybė. Pasitaikė kad mano mano mintys netikėtai nusikreipė žemyn į milijonus vargstančių darbininkų žmonelių, kurie kribždėjo nei vabalėliai po tą pilkają žemę, ir užklausiau Rockefellerio, kodėl tie nabakšiai negali ateiti į dangus, nes, rodos, skaičiuoju kur, kad ir jie gali išganyti savo dušias. „Bet — jis atsakė — kurgi jūs matėt parašyta, kad banda turėtų dušias? Męs jau seniai prirodėm ir dangų augščiau siems tiesdariam, kad tie vadinami žmonėmis yra tiktai dvikoje banda ir mulais — prirodėm gana gerai iš jų pačių

darbų“.

Teisdariai ant tų žodžių dirstelėjo žemyn ir išvydo, kad tie vargšai žmonės pasidolino į dvi velnių armiji — unijistai kovėsi dėl geresnių mokesčių, o skebsai skubėjo užimti jų vietas, ir visi iš jų, patys kruvini, kaip darbininkai, teip ir smulkus laukdirbiai bei vertelgos, staugte staugė už Rooseveltą ir Parkerą.

Teip, jie ne žmonės — tiesdariai vienbalsiai ištarė — ir jie patys bei jų atžalos tapo amžinai nuo dangaus užverti.

Rockefeller dar pasakė, girdi, geriau bus tiems vargšams pragare, nes jie ten jausis kaip namie, jų ten gyvenimas pilnai sutiks su jų dabartiniu būviu.

Aš pabudau.

Vertė vyz.

Prilyginimas apie vandens kubila.

Angliškai parašė Edward Bellamy.
Vertė P. M.

Po dviejų tukstančių metų. — Ant rytojaus jieškojau muzėjaus kuygynę, literatūros liekanose, apie didžiąją revoliuciją, su mieriu atrasti ką nors patvirtinimui mudviejų pakalbos apie permainą sociališko surėdymo. Radau mažą knygutę iš tos galdynės, pageltusią, vos paskaitomą, kurioje buvo aprašymas apie darbininkų išnaudojimą. Man buvo labai žingeidu ir paranku, jog toji lekcija prirengs mus priešpindimo to išnaudojimo būdo, ir aš ją persirašiau. Toji knygutė buvo užvardyta: „Prilyginimas apie vandens kubila“, ir rašė sekančiai:

„Buvo tula labai sausa šalis, kurios gyventojai buvo ištroškę vandens. Jie nieko neveikė, o vien tik jieškojo nuo ryto iki vakaro, kame rastų vandens, ir daugelis iš jų užtroško, nes nerado.“

Vienok toje šalyje buvo tula žmonės, gudresni už kitus,

kurie turėjo susipylę vandens išteklių, kurio kiti negalėjo gauti, o vardas tų gudruolių buvo — kapitalistai. Ir nusidavė, jog gyventojai tos šalies atėjo pas kapitalistus ir meldė jų, idant duotų jiems atsigerti vandens, nes buvo didėi ištroškę. Kapitalistai jiems atsakė:

„Eikit, paiki žmonės! ve duosim jiems vandenį, kurį męs susipylėm, idant paskui užtroškumėm kaip ir jūs? Bet klausykite, štai ką męs dėl jų padarysime. Pastokite mus tarnais, o gausite vandens“.

Ir žmonės atsakė: „Duokite tik mums atsigert, o męs ir mus vaikai pastosime jus tarnais“. Ir teip nusidavė.

Kapitalistai buvo gudrus ir išsilavinę savo galdynėje. Jie paliepė žmonėms, kurie pastojų tarnais, pulkuose su perdetiniais ir vyresniaisiais, vienimėis eiti pas šaltinius ir semt vandenį, antriems nešt vandenį į kubilą, tretiems jieškot naujų šaltinių. Ir kapitalistai paliepė žmonėms padaryt didelį kubilą, į kurį tapo sunėstas vanduo iš šalies, ir tas kubilas vadinosi turgus arba rinka, kur atėjo visi žmonės, kaip ir kapitalistų tarnai pirkt vandens. Ir kapitalistai tarė žmonėms:

„Už kiekvieną kibirą vandens, kurį jūs atnešate ir įpilat į mūsų kubilą, kuris yra turgum, klausykite, męs jums užmokėsime po centą, bet už kiekvieną kibirą vandens, kurį męs išsėmsime iš kabilo jūsų gėrymui, tai jūs, jūsų pačios ir jūsų vaikai užmokėsime mums po du centu, o tas pervišis bus vien mūsų nauda, ir jeigu męs to pervišio neturėtumėm, tai neduotumėm jums vandens, ir visi žutumėt“.

Ir tas buvo geru žmonių akyse, kadangi jie neįstengė to suprast, ir jie darbščiai nešė vandenį į kubilą per daugelį dienų, ir gavo už kiekvieną kibirą nuo kapitalistų po cen-

tą, bet už kiekvieną kibirą vandens, kurį kapitalistai išsėmė iš kabilo dėl žmonių, veikite, žmonės mokėjo kapitalistams po du centu.

Ir po daugelio dienų tas kubilas, kuris buvo turgumi, prisipildė sklidinias, nes žmonės įpylė vis po pilną kibirą, o gavo savo reikalams pirkti mi tik po pusę. Kadangi nuo kiekvieno kibiro pusė atliko, todėl prisipildė kubilas. O žmonių buvo daugybė, bet kapitalistų vos keletas, ir jie išgėrė nedaugias, kaip ir kiti žmonės. Ir dėlto persipildė kubilas.

Ir kada kapitalistai pamatė liejantės vandenį iš kabilo, tatė žmonėms:

„Ar nematot, jog kubilas, kuris yra turgum, yra persipildęs? Todėl sustokite nešę vandenį ir bukite kantrūs ir ramūs iki kabilas taps išsemtas“.

Kada žmonės nieko negavo nuo kapitalistų, tai negalėjo ne pirkti nuo jų vandens, nes neturėjo už ką. Ir kada pamatė kapitalistai neturį sau naudos, nes nieks neateina pirkt vandens, susirupino. Ir jie išsiuntė savo tarnus ant viškelų, kryžkelų ir kalnų, kurie šaukė: „Kas esate ištroškę, eikit pas kubilą ir pirkit vandens, nes kubilas yra sklidinias“. Tarp savęs gi kapitalistai kalbėjosi: „Apsiziurėkim, prasti laikai; turime apsigarsinti, jog turim labai daug vandens ir pigiai parduodam“.

Žmonės atsakė: „Kaip męs galim pirkt, neturėdami už ką, jūs net nesamdote mus? Samdykit, todėl, kaip ir pirmias, o męs noriai pirsime, nes esam ištroškę, ir jums nereiks garsintis“. Bet kapitalistai žmonėms atsakė: „Ar męs jus samdysim nešt vandenį, kada kubilas, kuris yra turgum, sklidinias? Pirkite, taigi pirma vandenį, o kada kubilas bus tuščias, busite išpirkę, tada męs jus vėl pasamdysime“.

Ir kadangi kapitalistai nesam-
dė žmonių nešimui vandens,
todėl žmonės negalėjo nė pirk-
ti, nes neturėjo, už ką, nes ka-
pitalistai jų nesamdė ir nereik-
kalavo vandens. Ir pagarsėjo
„kryzisas“ (—prasti laikai).

O žmonių ištroškimas buvo
didis, nes dabartės ne taip bu-
vo, kaip jų pratėvių dienose,
kada šalis buvo laisva, kur
kiekvienas galėjo atsigerti,
kada norėjo, nes nebuvo tuo
met kapitalistų; dabar kapita-
listai pasisavino visus šaltinius,
svirtis ir kibirus, idant nieks
ir niekur negautų vandens be
kubilo, kuris buvo turgum. Ir
žmonės murmėjo ant kapita-
listų, sakydami: „Kaip tai,
kubilas yra sklindinas, o mes
trokštam. Duokit mums van-
dens, idant neišmirtumėm“.

Bet kapitalistai atsakė: Ne-
gausit! Vanduo yra mūsų.
Jūs negausit tolei, iki nenusi-
pirksite už pinigų“. Ir kapi-
talistai tvirtino tai su kietumu
širdies pagal savo būdą, saky-
dami, jog „biznis yra biznis“.
(Toliaus bus.)

Isz visur.

Atgal kėletas metų dingo iš
tulos katedros Askolije, Itali-
joje, didžiai brangus Marijos
Mergelės paveikslas, vertės ne-
mažiau 60,000 dolerių. Paveik-
slas buvo brangus ne tiktaisa-
vo artistiškoje svarboje, bet ir
kaipo istoriškas dokumentas.
Dabar tas paveikslas atsirado
rankose Amerikos milijonie-
rius Morgano. Ilgą laiką jo
jieškojo ne tik tos katedros
dvasiški urėdai, bet ir valdžia.
Bet dabar, nors ir tapo sužino-
ta, keno valdžioje vaginys yra,
tačiau jo atgauti jau negali.
Kas jį išvogė, nežinia. Nuži-
rėta daug kaltininkų, tarpe jų
ir vienas kunigas, ir jie ar-
tavoti; tačiau nieko nesusekė.
Vienas iš areštuotų fotografas
Rocchingiani, kalėjime nusi-
žudė, palikdamas šoki raštelį:
„Šis esu nekaltas. Jieškokit

kaltininko, bet atradę jo ne-
įveiksite: per daug jis yra ga-
lingas“. Morganas, užklaustas,
pasakė: „aš pirkau nuo ver-
telgos“. Dabar lauzia sau visi
galvas: kas tas vagis? gal vys-
kupas... kardinolas?... ar
kas kits?

Neseniai Romoje atsibuvo
valnamanių kongresas. Iš tos
progos popiežius išleido tam
tikrą Romoje ir aplinkėse
aplankraštį, kuriuom prisakė,
idant visose bazilikose ir kate-
drose būtų atlaikytos tam tik-
ros maldos, prašant Dievą nu-
bausti tuos valnamanius, kam
jie drįso „šventame“ mieste ir
po popiežiaus akių laikyti savo
kongresus, ir tuomi sutepė Ro-
mos „šventybę“.

Drezdene, Vokietijoje, važny-
čių unijos sekretarijatas išleido
metines savoapyskaitas, kuriose
sako, jog Vokiet. augę žmonės
pelno ant dienos nuo 24 iki 83
centų už 10 ir 12 valandų die-
nos darbą. Pragyvenimo kaš-
tai ir randos yra teipgi augę
kaip ir Amerikoje.

Italijos pusiausalis vėl yra
judinamas požemine ugnimi.
Apart vulkano Vezuvi, nese-
niai pradėjusio vėl metyti di-
delius pluokštus liepsnų ir la-
vos, daugelis ir kitų mažesnių
kalnukų pradeda rodyti žymes
vulkaniškos gyvybės. Keliose
vietose pietinės Italijos girdė-
tis buvo požeminiai drebėji-
mai, kurie smarkiausia apsi-
reiškė provincijoje Kalabrijos.
Seiloje nuo drebėjimo sugriu-
vo treji namai, ir daug įvairė
žmonėms baimės. Po žėdno
drebėjimo iškrinta smarkūs
lietūs.

Homelyj, Baltarusijoje, po-
licija, bejėškodama pasislė-
pusių vagių, surado didelę sla-
ptą spaustuvę, iš kurios išga-
beno 10 pudų rusškų ir žydi-
škų raidžių (litarų). Areštavo-
jo namų savininką ir keletą
žmonių.

Ispanijoje susitvėrė didelis
anglių trustas, su 40 milijonų
dol. kapitolo, norėdams pakir-
sti kelią angliškai rinkai Ispa-
nijoje.

Mieste Rovno, Mažarusijoje,
graziam vidurdienyj buris
girtų kareivių užpuolė mušti
žydus. Kareivių vištininkai,
zandarai ir policija ne vien už-
puolikams davė valią, bet dar
siundė, piudydami: „drožkite
parkus“, „teip, teip aniems!“
Tačiau, užsistojus už žydus
darbininkams ir inteligentams
jeiute kareiviai ne tik buvo at-
mušti, bet ir sumušti: 90 iš jų
buvo sužeista, o žydų tik 8.

Atsakymai.

pp. korespondentams. Prime
name, kad kiekvienas straips-
nelis reikia rašyti ant atski-
raus lapelio popieros ir tik ant
vienos pusės lakšto. Atskirti
teipgi reikalus „biznio“, nuo
raščių ir nuo privatiškų groma-
tų. Beto dar žinutes rašant rei-
kia butinai prisilaikyti teisy-
bės, vengti asabiškų užgaulio-
jimų ir nedailių išsireiškimų.
Medegos rašymui galima yra
visada rasti, jei tik giliai žvel-
gsime į mūsų gyvenimo reika-
lus, ir be nereikalingų įsizei-
dimų viens kito. Rašyti reikia
trumpai ir aiškiai; geriau su-
plunkena negu su pašiuku,
ir retoms eilėmis. Prie to rei-
kia nepamiršti, kad nė vienas
iš mūsų neužgimsta mokėdamas
o tik su laiku išsilavina. Taigi
sekant tą tiesą, kiekvienas te-
bando ir telavina savo protą
tankiai rašinėdamas, jeigu ne-
ką kitą, tai nors žinutes iš sa-
vo apygardos. Teneseka tą
paiką sąmonę: „ką aš čia rašy-
siu, kad nieko nežinau“. Visur
tokios pat žinios, tik reikia mo-
kytis žiūrėti į gyvenimo bėgi-
su kritiška akim.

pp. komitetams. Korespon-
dencijos, sutaisytos vien tik iš
užprašymų ant prakalbų ar
susirinkimų nebus talpintos
kaipo korespondencijos, tiktai
į apgarsinimų skyrių.

Prakalbos ir deklamacijos.

Pittsburg, Pa., 40 k. S.L.A.
parengia ant 16 spalnio pra-
kalbas ir deklamacijas, ant ku-
rių maloniai užkviečiame visus
susirinkti. Prasidės 2 po pietų
po num. 1803, Fiftsunas.

Komitetas.

Prakalbos

Dainos ir Deklamacijos!

Pittston, Pa. parengia dr-stė šv.
Baltramiejaus 28 spalnio ant salės
J. Andrušio 103 N. Main str. Pra-
sidės 7 vakare. Užprašome visus
kuoskaitlingiausia. Įžanga vyrams
10c, moterims dykai.

KOMITETAS.

Balius su Dainomis.

Plymouth, Pa., dr-stės šv.
Dominiko 29 spalnio, ant sa-
lės F. Zdanavičiaus, prasidės 9
val. ryte ir trauksis iki 12 na-
kties. Įeiga 25 c. Maloniai už-
kviečiame visus prisilankyti.

Komitetas.

Prakalbos ir Balius!

Philadelphia, Pa. Lietuviškas Lais-
vės Kliubas 943 S. 2-tros ulyčios
parengia apvaikštinėjimą 10-metinių
sukaktuvių pamedelio vakare 7:30.
24 d. Spalnio (Oct.). Prasidės pa-
roda iš Kliubo namo ir trauks su mu-
zike į salę New Pennsylvania Hall
po nr. 28-32 S. 6 tos ulyčios. Bus
prakalbos, o paskui balius. Užkvie-
čiame visus vietinius ir aplinkinius,
o tikimės, kad busite viskuom užga-
nėdinti.

Komitetas.

Hurra! Hurra!

Didelis Balius ir Paroda!

Plymouth, Pa. lietuviškai lenkiš-
ko politiško klubo 17 spalnio (Oct.)
Prasidės 7 val. vakare. Maloniai
užkviečiame visus lietuvius ir lietu-
vaites ant to puikaus balius, kokio
dar nuo pradžios svieto nebuvo. At-
sibus ant salės F. Zdanavičiaus.

KOMITETAS.

Balius Balius!

Pittston, Pa. parengia moterių
šv. Cecilijos dr-stė utarnike 18 spal.
(Oct.) ant Armory Hall. Prasidės
8 val. vakare. Užkviečiame visus
lietuvius ir lietuwaites vietinius ir
aplinkinius atsilankyti ant šio puik-
kaus pasilinksminimo. Įžanga vy-
rams tik 25 c., moterims dovanai.

KOMITETAS.

Palemonas ir Girzduta.

Parašė M. D. S.

(Tąsa.)

Štai dievų baimė tarp žmonių nupuolė!
Nuo ko Girzduta, Palemons nuliudo,
Kryvių-Kryvaitis ko tik nesubludo.
Javai per kaitras visiškai prapuolė;
Gyvuliai krito, žmonės mirti ėmė:
Dievai už griekus kankino tą žemę!
Bet vis kaltųjų rasti nebegali;
Juos sudeginus dievus permaldautų.
O dabar bijo, kad Perkuns nešautų,
Arba Žuvėdai neimt į nevalę. —
Taigi vyriausias Kryvis iš valės savo
Dėl tautos laimės save paaukavo.
O tuomi Kryviu tad Vaineikis buvo,
Per dievų valę tantai nužymėtas. —
Dėl gero tautos, gentės numylėtos,
Nusprendė mirti už brangią Lietuvą! —
Didelį lauzą paliepė sukrauti,
Kurio liepsnomis ket sav' paaukauti.
Iš arzuolinų ir šventųjų alkų,
Žmonės sukrovė baisiai didžią stirtą.
Dabar Vaineikis užkopė ant malkų,
Liepdamas kad lauzą aplinkui užkurtų.
Bet tauta teipo Vaineikio gailėjo,
Kad po juom laužo degint nenorėjo.
Verkė, raudėjo atsistoję žmonės,
Moteris draskė sau nuo galvų plaukus,
Mergaitės klyko bėgdamos per laukus!
— Dėl užpelnimo tokioje malonės,
Reikia kad antras mums Vaineikis gimtų,
Kurs iš po žvėrio nagų mus išimtų.
Bet nieks nematė kito išėjimo,
Idant tėvynę iš bėdos vaduoti.
Turėjo visi ir verkę sustoti
Ir pasiliauti darę sumišimą.
Nustojus verkti, žmonės kad tylėjo,
Senas Vaineikis prakalbą turėjo.
Pats savo ranka gyvas anglis ėmė,
Dėjo ant laužo ant kurio stovėjo,
Nes nieks uždegti laužo nenorėjo.
Ir laužas degti pradėjo nuo žemės;
Taipojau nieks jį gesinti nedrįso.
Palengva ugnis apšautė jį visą.
O Kryvas kalba apie dievų baimę,
Aprė rustybę Perkuno dėl tųjų,
Kurie negarbin dievaičių savųjų;
Pertad apleido savo žmones Laimė.
Reikia su ugne nuodes numazgoti,
Idant nustotų svieta dievs daigoti.
Apėmė liepsna laužą ir senelį,
Kurisai drąsiai ant vietos stovėjo,
Toliaus kalbėti jau nebegalėjo.
Palengva degė lyg vaško žvakelė,
O jojo valė ant bėrojo žirgo,

Tarp ugnies dūmų į dangų numirgo.
Ir pasiliko didi pelenynė,
Paliko anglis ir svylančios malkos,
Kur buvo neštos nuo šventosios alkos. —
O paskui virto geroji gadynė:
Javai derėjo ir žmonės nesirgo,
Ant dangaus tankiai matė bėrą žirgą, —
Ant jo Vaineikį jojant per Lietuvą,
Laiminant kraštą iš anojo svieto;
Kur buvo sėta ir dar neužsėta,
Visur ant vaisių, javų naša buvo.
Žmonės per karę gavo daug išplėsti, —
Vežimais vežė, nebegalint nešti.
Sako ir dabar Vaineikis skrajojas
Dangum, bet laimint Lietuvos nedrįstas,
Nes bijas kryžiaus ant kur kabo Kristus,
Kuris tą kraštą sau užvaldžiuvojo —
Vargšus po mirties dangumi dalina,
O ant to svieto vien varguos skandina...
Kaip per kryžių tikėjimą paplito;
Teip ir kančias kurias kenčia tauta,
Didi liuosybė bus mums iškariauta,
Ne nuo to kryvio, bet nuo kryvio kito,
Kurs tokius kelius mokės mums parodyt,
Kad nė joks priešis negalės pavodyt.
Bet ans atėjęs reikalau vienybės,
Reikalau meilės ir atsidavimo.
Prisitaisykit prie to atėjimo!
Ne su gudrybe, nes nereiks gudrybės —
Atduos galinčius, ką mena už savo,
Nė žinos žmonės, kas mano, kas tavo.
Prisitaisykit prie to atėjimo!
Nes tasai kryvis pakils iš savųjų,
Po šiandų stogu ans gimis iš prastųjų,
O nuves tautą ant palaiminimo.
Ne reiks Lietuviams eiti už „gronyčios“,
Išmoks mylėti tautą kaip bažnyčios.
Prisitaisykit prie to atėjimo!
Nė tik mokinti, bet ir kunigija,
Kur išsiblaškius po visą Gudiją!
Busit regėjais tautos pakilimo;
Ir jusų rankų bus čia reikalauta,
Idant atkelti iš prazuties tautą...!
Nekeikit kryvio, kad ans eis prieš Dievą!
Kad prieš bažnyčią, kuri skleid malonę,
O už kaltybės ganzdina korone!
Aname tauta ras tikrąjį tėvą!
Ir norins visi kels jį į augštybes,
Ans nusizemins dėl žmonių lygybės.
Prisitaisykit prie to atėjimo!
Pakelkit dvasę ir linksmis palikit,
Gerą naujieną vaikams apsakokit.
Neabejokit apie nupuolimą;
Nes po to laiko, biskį ir sunkesnio,
Užgims gadynė šviesi ir laisvesnė!...

Toliaus bus.

Nauji rasztai.

S. M. Žemės Istorija „Tec. Myl. Dr.“ 12 No. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. Spauda „Lietuvos“. 1904. Pust. 55.

Turinys maždaug toks: Iš ko susideda žemės žievė? Suakmenėjusios gyvulių ir augmenų liekanos. Paskirstymas žemės istorijos į keturias dalis arba amžius: pirmasis arba seniausiasis (paleozoiškas) amžius, antrasis arba vidurinis (mezozoiškas) amžius, trečiasis arba naujesnysis (kenozoiškas) amžius, ketvirtasis arba ledų amžius. — Vietomis tekstas paaiškintas paįsoeliais. Kaip turinys, teip ir paviršutinė išveizda simpatiška išrodo, ir su nauda galės buti per kiekvieną perskaityta.

Naujas Pilnas Orakulas arba Montų knyga. Su paveikslėliais. Surinko ir išleidė iš svetimų kalbų J. Laukis. Chicago, Ill. Turtu ir spaudą „Lietuvos“ 1904. Pust. 412.

Čia skaitytojas atras atspėjimui savo laimiu ir nelaimiu visokius budus: ir mėtant trupinėlį ant ratukų, ir ant kortų ir ant pupų, ir ant Saliamono galvos, ir... dieve! ko čia negali rast?..

Periodiški naujai išėję liet. raštai.

Ukininkas Nr. 7-8.

Turinys: Neduokime pinigų karės reikalams! — Lietuvaitė, Sp-as ir S. Puščios. Į kovą, pirmyn! (eilės) — Laukinis. Musų padėjimas, spaudą atgavus. — Vng. Dėlko skursta sodiečiai: Naguose nevidonų, I. — Burtininkas. Lietus, piešinėlis. — vertė Mikado. Žinios iš Lietuvos ir tt.

„Vienybės“ redakcija telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa.
47-50-A (Keystone Telephone)

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

tai įvykę esą palei likimą¹⁾. Praamžius yra dievų dievas, visogalys, vienok pats nevalninkas parašytų per savę likimų. Žemė, užgauta su jo kumsčia, dreba ir purtosi (*Drebkuls* pas Latvius). Žemės drebėjimai Lietuvoje, apart Prusuose, nebuvo žinomi, tad Lietuviai tą žinią buvo parsinešę iš šiltesnių vidudienio šalių. Teip aiškinant žemės drebėjimą, žemė išrodo lyg žvėris, turintis jausmą ir pasijudinimus, lyg aus Platono „didysis žvėris“. Tas, tur-but, senų seniausias dievas vėliaus užleidė vietą elementariškoms spėkoms, spėkoms žemės ir principams apsiereiškimo gyvasties. Garbė Pramžiaus visiškai išnyko vėlesnėse gadynėse, o į tą vietą (prie Veidavučio) atėjo garbinimas trijų vėlesnių dievų, įvesdintų vieton garbinimo ugnies, šviesos, dangiškųjų gumulų ir likimo.

Pramžius sėdėjo augštumose dangaus, ir tur-but susilėjo su garbinimu saulės, šviesos ir ugnies, beje gyvasties. Kaip jį garbino, nežinome. Prie Pramžiaus gretinasi *Praurimė* (Slg. teip-gi dievą amžinumo *Kronio*, kurio vos vardas užsiliko, ir dievę amžinos išminties, *Butę*). *Praurime* (*Vesta*, *Kybėlė*), anot kitų *Praulytė* (latv. *prauls*—pusras), buvo dieve šventos

1) „Dangaus šalyje yra gyvenimas dievo likimų, Pramžiaus. Praamžius ženklina likimus svieto ir visko, kas yra, ir tas dievas negali atminti neatbutinamą išstarmių, savo surašytų ant akmenų, kaip sako padavimai, ir juos sergati; žino, kas neatmaitytinai įvyks. Lietuvų tikyboje jima vietą, paženklinančią likimus... Geležinio neatbutinumo turi klausyti dievai, žmonės, viskas; jo klauso visas svietas.

„Vieną kartą Pramžius, žiurdamas per langą savo palociaus žemyn ant plokštos žemės, nelukėdai išvydo ant jos sugėdimą ir įsiapmaudyjo. Žmonės toli nuėjo nuo pirmapradinės prastybės, sutikimo ir meilės; karės, grobimai, vaidai, draskė žmonių šeimyną. Pramžius supyko ant žmonių. Todėl jis pasiuntė du piktu milžinų, ne-utinkanč u savo tarpe: Vandeni ir Vėją; tie du puolėsi ant žemės ir paėmė tą plokštą skritulį į rankas, o mē smarkiai supti ir virpinti. Per 20 dienų, 19 naktų traukėsi tasai baisus naikinimas, teip jog kas gyva, pražuvo nuo žemės. Pramžius vėl žvilgterėjo valandoje, kada krinto dangaus riešutus, iš daržų dangaus. Pamatęs teip išnaikintą žemę, pasigailėjo ir numetė ant jos riešuto kevalą, kurs nukrito netolymais viršūnės augščiausiojo kalno, kur buvo susirinkę likučiai išsigelbėjusių žvėrių ir žmonių, besigelbėdami nuo paskendimo. Žmonės, žvėrys susėdo į eldiją jiems numestą, besigelbėdami nuo tvano. Milžinai negalėjo kenkti Pramžiaus kevalui. Ir vėl žvilgterėjo Pramžius, ir vėl gailėstis apėmė jo akmeninę širdį: įnetė milžinų į jų paprastą lindyne, vandens nupulė, vėjai aptyko, dangus prasigiedrino mėlyniu. Gyvunai, išsigelbėję kevalė riešuto, išėjo ant žemės ir o mē daugintiesi. Žmonės poromis išsiskirstė į tolimas šalis svieto. Viena pora pasiliko šalyje, iš kur išėjo Lietuviai, bet abudu buvo seni ir negalėjo jau vaikų beturėti. Liudna jiemdviem buvo, kad po jų neliks ainių; tad Pramžius tiešdamas juos nusiuntė Linksminę, kuri patarė šokinėti per žemės kaulus, beje akmenius. Kiek kartų peršoko senis, tiek atsirado suaugusių vyrų, o kiek kartų — senelė, tiek mergų subrendusių ir gražių. Bet ar nusigandę pasirodžiusios Linksminės, ar nuilbę amžiaus dėlei, vos galėjo 9 kartus peršokti. Iš tų 9 pbrų pasidaugino devynetas lietuviškų genčių. Kitos tautos pavijo iš kitų porų, kurios po tvano išvaikščiojo į visas šalis, dėlei nesutikimo savo tarpe ir dėlei neapkentimo seniausios poros, pratėvių Lietuvų. Iš to pareina, kodėl kitos tautos neužkenčia Lietuvų“. (Kraševkis).

Linksminė (Indų *Lakszmi*) dar vadinosi pas Lietuvius kitais vardais: Vaivo ar Oro rykštė, dangaus juosta, dermės ar Laumės juosta, kilpinis dangaus.

ugnies, jau garbinama Lietuvų nuo senų gadynių. Ant jos garbės degė amžina ugnis ant aukurų, kurie buvo pastatyti visuose Lietuvos kraštuose (pas Palangą, Nevėžio paupyje, Vilniuje ir tt.). Apeigas prie aukuro šios dievės atliko mergiotės, pasizadėjusios mergauti iki mirsiant; už sužagimą šio pažadėjimo papratimai tautos baudė myriu. Šios šventos kunigės buvo vadinamos vaidylutėmis. Viena iš tokių Praurimės vaidylučių buvus gražioji Byrutė, duktė Vidimanto, daugmančio Žemaičio (g. 1331 m.), kurią Keistutis 1348 m. grįždamas iš karžygos prieš kryževius, priešais jos valę parsivežė į Naujus Trakus ir tenai vedė sau už pačią. Kada Byrutė tapė Jagėlos prigirdyta (1416 m.), jos kunas tapė palaidotas po aukuru dievės Praurimės, ir dabar garbė dievės perėjo ant tos šventos moteriškes, ir per kelis amžius Lietuviai iš tolimų šalių buriais traukė ant kalno, idant pasimelsti ant jos kapo.

Viskas gyvenime yra kova, nuolatinis priešpriešumas. Ankstus įtėmyjimas tos kovos sukeldino įdievinimą dviejų principų. Garbinime ugnies ir šviesos randasi pirma pradžia abiejų. Gaivinanti ir naikinanti *ugnis* perstato aiškių aiškiausiai susiliejamą abiejų, dualizmą, dvi spėkas — labą ir nelabą. Priesirišimas Lietuvų prie ugnies nurodo at senovybės ir svarbumo jos garbinimo. Degė ugnys be paliovos ant aukurų, sergstimos nuo užgesimo per Vaidylučius ir Vaidylutes. Palangoje ant aukuro Praurimės nuolatos degė ugnis. Ugnia švarino bandas, žmones ir naminius indus, ugnies tardymais ir kerejimaiis bandė susekti teisybę. Kada vėliaus įvesdino garbinimą stabų, suvienijo taji su garbinimu ugnies, ir po stabais vyriausių dievų degė ugnis, kaip Šventmiestyje, pas Nevėžį, pas Šventarogą Vilniuje, Romovėje, Kernavoje ir tt. Apsikrikštyjus Lietuvai ir Žemaitijai ilgai dar gilumose girių slėpė degančias ugnis ir kurstė, kad ne užgestų. Užgesimas ugnies buvo ženklų didelės nelaimės, užkurdavo ją iš naujo įskeldami kibirkštis su pašventintu titnaginiu skiltuvu, tai trynimu, nuo saulės ir tt., ir po tam atnešdavo su iškilme į šventvietę. Ugnies pelenai skaitėsi už stebuklingą gyduolę. Kurstė ją sausomis malkomis, sakais, gentara. *Gabija* buvo dieve namų židinio, sergstinti nuo gai-ro.

Matėme dualizmą išdygstant iš vieno šaltinio. Labi, gaivinanti dievai yra vaikais seniaus vieno Ormuzdo, kaip visi piktieji, baisieji — Ahrimano. Pradedant nuo Perkuno iki smulkių nelabų dvasių, kamuojančių žmones, vis tai yra aiiniai principo nelabumo, prieš kurio naikinančią sylą lenkėsi. Rods pas Lietuvius dualizmas nepaliko dviejų atskirų, prieš vienas kitą stovinčių dievų; iš palengvo priviso daugybės visokių dievų. Prie gerųjų prisiskaito: Pramžius, Okapirmas, Laimė, Lada ir tt.; prie antrųjų: Perkunas, Pykulys ir tt.

Tie dievai, spėkos, įveidiniai tolų apsiereiškimų, iš didesnės dalies budavo iš eilės vyriškos ir moteriškos gymės, ir tokia pora sudarydavo vienatį. Teip saulę papildė Mėnulis, Perkuną Perkunatėlė, Pramžių Praurimė ir tt.

Perkunas (Indų *Brahma*), viešpats perkunijų ir ugnies, kaip *Ahriman* Parsių, dievas naikinančios spėkos, baudos, baimės. Jo balsu buvo perkunijos ir griausmas. Jis leidė debesius, siuntė bangas, vėjus ir vėtras, ore metė zaibus, o savo smarkų narsą apreiškė griovimu ir perkunijomis. Meldžiantiems jis suteikia saulės kaitrą ir gina juos nuo nepagados.

(Toliaus bus.)

Aukos kankintiniams.	
Maynard, Mass. nuo baliaus	1,60
Paterson, N. J. nuo prakalbų (žr. 36 n. „V.“)	1,50
Passaic, N. J. ant vestuvių	
Ant. Kravalskio:	
A. Kravalskis	25
A. Kravalskienė	25
P. Sakalauckas	50
F. Sakalauckienė	25
J. Berniūtė	25
J. Gilius	25
J. Oriūinkaitis	25
M. Poška	25
A. Pileckas	25
M. Jekštaitis	25
J. Sabaliauckas	50
T. Dulinskas	25
K. Povilaitienė	25
J. Ambražas	25
Išėmus \$2,50 lieka	1,00
Nuo XIX Seimo	1,62
Buvo	\$420,61
Lieka izde	\$426,33

Aukos mokslaeiviams.	
Chicago, Ill. P. Virbickas	25
Passaic, N. J. ant vest.	
A. Kravalskio	1,50
New Britain, Ct. ant krikš- tynų pas Ig. Bračiulį:	
I. Bračiulis	25
K. Senkus	25
J. Ambrazevyčia	25
J. Gudzinskas	25
M. Marcinkevicia	25
V. Jarvys	25
Smulkesaij	50
Išimant 75c. Višt. lieka	1,25
Buvo	\$110,61
Viso	\$113,61
Mokslaeivių aukos pasiūstos kasieriui A. Olševskiui.	

Aukos A. Vištaliui.	
Chicago, Ill. P. Virbickas	25
Passaic, N. J. ant vest.	
A. Kravalskio	1,00
New Britain, Ct. ant krikšt.	
I. Bračiulio	75
Nuo XIX Seimo	3,19
Buvo	\$46,30
Viso	\$51,49

Susirinkimai.

Priceburg, Pa., 80 k. S.L.A. susir. 16 spalnio, nedėlioje, 2 po pietų ant salės A. Degučio.

Ateikite visi užsimokėti duoklę ir pakalbinkite savo draugus dėl prisirašymo.

Komitetas.

Wiles-Barre, Pa., 35 k. S. L.A. susir. 16 spalnio, 2 po pietų salė J. Dainiaus 58 Public Square. Maloniai užprašom visus susirinkti ir atsivesti norinčius prigulėt prie S.L.A.

Komitetas.

Chicago, Ill., S. L. A. 36 k. susir. nedėlioje, 23 spal., 2 po pietų, po n. 3301 Auburn ave. kertė 33 gatvės, ant kurio širdingai kviečiame prisirašyti ir seni savo duokles apsimokėti.

Komitetas.

Chicago, Ill., T. M. D. 19 k. susir. nedėlioje, 30 spal., 2 po pietų, p. L. Azuko salė 3301 Auburn ave., kur užkviečiame lietuvaites prisirašyti prie T. M. D.

Komitetas.

Wanamie, Pa., T.M.D. susir. 16 spalnio, pas J. Anskį, 4 po pietų. Bus dalinamos knygtės ir apkalbėta daugiau reikalų.

Komitetas.

Scranton, Pa., S.L.A. 30 k. susir. 16 spalnio, 1:30 po pietų, ant paprastos salės. Užkviečiame visus sąnarius užsimokėti duoklę ir pasiimti paliudijimus. Toje pat vietoj ir tam laike bus susirink. ir Tėv. M.D. Meldžiam ateiti draugus ir atsivesti naujus. Bus išdailinta „Chemija“.

K. Zorska.

Minersville, Pa. S. L. A. 30 k. susir. 16 spalnio, 7 val. nedėlios vakare ant salės U. M. W. of. A. Užprašome visus susirinkti ir atsivesti naujus.

Komitetas.

Darbininkiškas Susirinkimas.

Neatbutinai reikia žinoti ir atsilankyti kiekvienam darbininkui ant šio susirinkimo kuris atsibus 23 spalnio (Octob.) š. m. Susirinkimas yra parngtas ant salės p. Draugelio 73 Grand str., Brooklyn, N.Y. Bus apsvarstinėjami politi-

kiški žygiai ir darbininkiškas klausimas. Meldžiam neužmiršti, kad prasidės 2-ą val. po pietų. Kalbėtojai bus prisirengę tam tikslui, idant paaiškinti kiekvieną klausimą apie mūsų lietuvių darbininkų buvį šioj šalyj kur diena po dienos visa laisvė mainosi ant nelaisvės bei apsotizmo. Maloniai kviečiame visus lietuvius darbininkus ir darbininkes kuo skaitlingiausiai susirinkti ant šių prakalbų. Teipogi ir kapitalistiški tarnai, politikieriai, yra kviečiami, kad paaiškintų ir išduotų atskaitą prieš darbininkus iš savo budlerinių darbų.

Su guodone Lietuvos Sunų Dr-tės agitacijos

Komitetas.

Biskutį atydos!

Tie mūsų viėntaučiai, kurie supranta rusišką kalbą, o nori apsipazinti su Rosijos ir visasvietiniu revoliucijiniu judėjimu, gali kreiptis pas manę reikalaudami įvairių toje kalboje socijalizskų ir revoliucijinių rasztų, laikrascezių, apysakų ir tt.

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Reikalingi mainieriai.

Mēs norime šimtus mainierių ir liūdnotojų, dėl Saft Coal mainių į Virginiją, į didelį miestuką Yra katalikiška bažnyčia, kunigas, daktaras, dovanai škala, knygynas, dėl šeimynų krantuvės. Kompanija duoda pusę kelionės iš Pottsville, Pa., iki augščiau minėtai vietai, teipgi parupina namus su daigtais dėl šeimynų, randa nuo \$5,00 iki \$8,00 ant mėn. mainieriams pristato tūšis, anglis 6 pėdų augšta, vandens ir gazų nėra, rumuose 60 ct., headinguose 70 ct. už karą, darbas tik su pikiais, kompanija anglis kitnr nesiunčia, daro Coksus, darbo užtektinai ant visados, lietuvių yra daug, Kas nori visados dirbti teatvažiuoja į Pottsville kiekvieną dieną dėl kelionės ar rašo dėl informacijų pas:

W. G. Clyford,
118 Mahantongo str.,
Pottsville, Pa.

Svarbi užduotė prieš ateivius ukėjus.

Kalti pats dėl savęs, savo draugų ir darbininkų, ir dėl republikonų, partijos, balsuot ir priversti kitus balsuot.

Apie 40,000 jaunų žmonių Pennsylvanijoje bausuos pirmu kartu 8 d. Lapkričio ant prezidento. Dauguma iš jų yra ateiviai, kurie pastojo šiuose trijuose metuose ukėjais. Senų ateivių ukėjų pareiga — juos pamokinti.

Šitas patarimas tur but užbrauktas kryžiuku republikonų ratelyje, ir tapti užganėdintais, kad darbas atliktas. Mažas kryžiukas X parasytas reiškia, jog balsuota už republikonus, ir sakosi, kad tarifas tur pasilikti, kad algos augtų kartu su gerove šios šalies, kad butų daugiau darbo dėl jų ir jų draugų ateinančių iš senos tėvynės, kad kietos ir minkštos anglis dirbtų pilnai, geležinkeliai gerintusi, pabrikai leistų išdaryti, kad vaikai gautų apšvietimą mokslainėse, kad tautiečiai taptų paskirti į republikoniškus ofisus, kad ateinantis gyvenimas gerintusi.

Vadovas ir draugas ateivių ukėjų senatorius Penrose, valstijos vadovas, žino galybę ateivių ukėjų ir žino ko jie reikalauja — tiesų dėl apsaugojimo savęs. Dėl užbaigos to viso jų pačių pasidarbavimo, jis reikalauja jų pagalbos, kad pasidarbavus pastatyti visus republikonus: congre-man, senatorių ir pasiuntinius. Neužtenka žinojimo kad republikonai laimės jeigu jie balsuos, ar ne. Turite balsuoti ir kitus prikalbinti. Be atsikakymo kiekvienas turi eiti ant balsavimo, n'ėinant gali prapulti gerovė jo, jo draugų ir ateinančių iš tėvynės. Išlaimėjus republikonams, gerovė pasiliks, geras darbas, ir neprigulmingas gyvenimas.

Balsuokite už šiuos kandidatus:

Prezidentas	Theodore Roosevelt.
Vice-Prezi.	Char. W. Fairbanks.
Supreme Court	John P. Elkin.
Congresman	Henry W. Palmer.
Steto Senator	Sterling R. Catlin.

Reprezentatai:

1 District	Edward H. Williams.
2 „	George Ross.
3 „	David P. Reese.
4 „	Griffin E. Jones.
5 „	
6 „	Lorrie H. Holcomb.